

ПОСТАНОВА

Правління Національного банку України

24 лютого 2022 року м. Київ № 18

Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану
(зі змінами, унесеними постановами Правління Національного банку України

*від 24 лютого 2022 року № 21,
від 28 лютого 2022 року № 26
від 01 березня 2022 року № 30,
від 04 березня 2022 року № 36,
від 08 березня 2022 року № 44,
від 11 березня 2022 року № 48,
від 13 березня 2022 року № 51,
від 18 березня 2022 року № 55,
від 21 березня 2022 року № 58,
від 24 березня 2022 року № 62,
від 26 березня 2022 року № 65,
від 04 квітня 2022 року № 68,
від 14 квітня 2022 року № 71,
від 20 квітня 2022 року № 78,
від 22 квітня 2022 року № 81,
від 29 квітня 2022 року № 88,
від 04 травня 2022 року № 91,
від 09 травня 2022 року № 96,
від 19 травня 2022 року № 101,
від 20 травня 2022 року № 102,
від 07 червня 2022 року № 113,
від 14 червня 2022 року № 122,
від 16 червня 2022 року № 125,
від 22 червня 2022 року № 129,
від 07 липня 2022 року № 142,
від 14 липня 2022 року № 149,
від 21 липня 2022 року № 154,
від 22 липня 2022 року № 157,
від 26 липня 2022 року № 159,
від 28 липня 2022 року № 161,
від 05 серпня 2022 року № 172)*

Відповідно до статті 7 [Закону України «Про Національний банк України»](#), з метою забезпечення надійності та стабільності функціонування банківської системи Правління Національного банку України постановляє:

1. Правління Національного банку України забезпечує свою роботу відповідно до Закону України Про Національний банк, Регламенту Правління Національного банку України в умовах особливого періоду, затвердженого рішенням Правління Національного банку України від 21 серпня 2019 року № 606-рш, нормативно-правових та розпорядчих актів Національного банку України.

2. Банки продовжують роботу з урахуванням обмежень, визначених цією постановою. Банкам забороняється проводити операції, що порушують визначені цією постановою обмеження, сприяють або можуть сприяти їх уникненню.

(пункт 2 зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 20 травня 2022 року № 102)

2¹. Банки вважаються уповноваженими банками, що залучаються до роботи (здійснення операцій) в умовах особливого періоду.

(доповнено новим пунктом 2¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 05 серпня 2022 року № 172)

3. Заборонити видачу в Україні готівкових коштів у гривнях з рахунку клієнта в національній валюті в обсязі, що перевищує 100 000 гривень у день (без урахування комісії банку), крім зняття готівкових коштів у гривнях:

(абзац перший пункту 3 у редакції постанови Правління Національного банку України від 21 березня 2022 року № 58)

1) з метою виплати заробітної плати та соціальних виплат;

2) з рахунків підприємств та установ, що забезпечують виконання мобілізаційних планів (завдань), Уряду України;

3) у філіях, відділеннях банків, які розташовані на територіях, що перебувають під загрозою окупації державою-агресором/державою-окупантом (видача здійснюється в межах залишку коштів на рахунку за наявності готівкових коштів у касі філії/відділення). Рішення про видачу таких коштів приймається керівником банку та може делегуватися керівникові філії/відділення банку;

(пункт 3 у редакції постанови Правління Національного банку України від 08 березня 2022 року № 44)

4) з рахунків державних органів, уповноважених згідно із законодавством України здійснювати оперативну-розшукову, контррозвідувальну, розвідувальну діяльність або досудове розслідування;

(пункт 3 доповнено новим підпунктом 4 згідно з постановою Правління Національного банку України від 22 червня 2022 року № 129)

5) з рахунків дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав в Україні;

(пункт 3 доповнено новим підпунктом 5 згідно з постановою Правління Національного банку України від 07 липня 2022 року № 142)

б) з рахунків, розпорядником яких є митний орган, для цілей повернення коштів, прийнятих митним органом на зберігання або вилучених, їх власнику.

(пункт 3 доповнено новим підпунктом 6 згідно з постановою Правління Національного банку України від 28 липня 2022 року № 161)

4. Здійснювати безготівкові розрахунки без обмежень.

4¹. Еквайри мають право не надавати користувачеві документ за операцією із застосуванням електронних платіжних засобів у разі використання електронного платіжного засобу через платіжний термінал еквайра.

Постачальники платіжних послуг зобов'язані забезпечити здійснення безготівкових розрахунків з використанням електронних платіжних засобів та врегульовувати спірні питання, що виникають та/або пов'язані зі здійсненням таких операцій, незалежно від наявності в користувача документа за операцією із застосуванням електронних платіжних засобів.

(довповнено новим пунктом 4¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 22 квітня 2022 року № 81)

5. Заборонити видачу в Україні готівкових коштів в іноземній валюті з рахунку клієнта в іноземній валюті в обсязі, що перевищує в еквіваленті 100 000 гривень у день (без урахування комісії банку), крім зняття готівкових коштів в іноземній валюті з рахунків:

(абзац перший пункту 5 у редакції постанови Правління Національного банку України від 21 березня 2022 року № 58)

1) підприємств та установ, що забезпечують виконання мобілізаційних планів (завдань), Уряду України;

(підпункт 1 пункту 5 зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 08 березня 2022 року № 44)

2) у філіях, відділеннях банків, які розташовані на територіях, що перебувають під загрозою окупації державою-агресором/державою-окупантом (видача здійснюється у межах залишку коштів на рахунку за наявності готівкових коштів в касі філії/відділення). Рішення про видачу таких коштів приймається керівником банку та може делегуватися керівникові філії/відділення банку;

(підпункт 2 пункту 5 зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 08 березня 2022 року № 44)

(пункт 5 у редакції постанови Правління Національного банку України від 01 березня 2022 року № 30)

3) на здійснення компенсаційних виплат на довготермінові відрядження та виплат на забезпечення діяльності працівників апаратів військових аташе та апаратів представників Міністерства оборони України при закордонних дипломатичних установах України;

(пункт 5 доповнено новим підпунктом 3 згідно з постановою Правління Національного банку України від 24 березня 2022 року № 62)

4) Фінансового управління Генерального штабу Збройних Сил України для забезпечення діяльності Збройних Сил України;

(пункт 5 доповнено новим підпунктом 4 згідно з постановою Правління Національного банку України від 26 березня 2022 року № 65)

5) на здійснення державним авіаційним підприємством експлуатаційних витрат для забезпечення, організації та виконання повітряними суднами літерних авіаційних рейсів;

(пункт доповнено новим підпунктом 5 згідно з постановою Правління Національного банку України від 14 квітня 2022 року № 71)

б) державних органів, уповноважених згідно із законодавством України здійснювати оперативно-розшукову, контррозвідвальну, розвідвальну діяльність або досудове розслідування;

(пункт 5 доповнено новим підпунктом 6 згідно з постановою Правління Національного банку України від 19 травня 2022 року № 101, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 22 червня 2022 року № 129)

7) дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав в Україні;

(пункт 5 доповнено новим підпунктом 7 згідно з постановою Правління Національного банку України від 07 липня 2022 року № 142)

8) розпорядником яких є митний орган, для цілей повернення коштів, прийнятих митним органом на зберігання або вилучених, їх власнику.

(пункт 5 доповнено новим підпунктом 8 згідно з постановою Правління Національного банку України від 28 липня 2022 року № 161)

5¹. Видача банківських металів з рахунків клієнтів банків здійснюється без обмежень у межах залишку банківських металів на рахунку за наявності банківських металів у касі філії/відділення банку.

(доповнено новим пунктом 5¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 08 березня 2022 року № 44)

5². Заборонити видачу за межами України готівкових коштів:

1) з усіх рахунків клієнта банку, відкритих у національній валюті, в обсязі, що перевищує в еквіваленті 12 500 гривень на кожні сім календарних днів;

(підпункт 1 пункту 5² зі змінами, внесеними постановою Правління Правління Національного банку України від 20 травня 2022 року № 102, у редакції постанови Правління Національного банку України від 21 липня 2022 року № 154)

2) з рахунку клієнта банку, відкритого в Україні в іноземній валюті, у загальному обсязі, що визначений в абзаці першому пункту 5 цієї постанови (до загального обсягу враховується сума готівкових коштів в іноземній валюті, які видано того самого дня з рахунку цього клієнта в іноземній валюті в межах України).

(доповнено новим пунктом 5² згідно з постановою Правління Національного банку України від 21 березня 2022 року № 58)

Дія підпунктів 1 та 2 пункту 5² цієї постанови не поширюється на видачу коштів з рахунків працівників апаратів військових аташе та апаратів представників Міністерства оборони України при закордонних дипломатичних установах України.

(пункт доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 24 березня 2022 року № 62)

5³. Заборонити видачу банками ощадних сертифікатів, що номіновані в іноземній валюті.

(доповнено новим пунктом 5³ згідно з постановою Правління Національного банку України від 29 квітня 2022 року № 88)

6. Платежі Уряду здійснювати без обмежень згідно законодавства про особливий період.

б¹. Міністерство оборони України здійснює з відкритих в Національному банку України рахунків операції з переказу коштів в гривні/іноземній валюті на території України/за кордон для забезпечення національної безпеки і оборони, підтримки Збройних Сил України та виконання інших завдань Міністерства оборони України, визначених законодавством України, уключаючи купівлю іноземної валюти для таких цілей, без подання до Національного банку України документів, що підтверджують наявність підстав/зобов'язань для їх проведення. Такі операції здійснюються на підставі платіжного доручення/доручення на купівлю іноземної валюти. Міністерство оборони України забезпечує самостійну перевірку договорів (контрактів) та інших документів, що підтверджують операції, наведені в першому реченні пункту б¹ цієї Постанови, на відповідність вимогам законодавства України.

(доповнено новим пунктом б¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 28 лютого 2022 року № 26)

7. Підкріплювати банкомати готівкою без обмежень.

8. Банкам забезпечити роботу відділень в безперебійному режимі в умовах відсутності загрози життю та здоров'ю населення.

9. Забезпечити доступ до сховищ для індивідуальних сейфів та/або сейфів з індивідуальними сейфами клієнтів у безперебійному режимі, якщо немає прямої загрози життю та здоров'ю населення.

(пункт 9 у редакції постанови Правління Національного банку України від 04 березня 2022 року № 36)

9¹. Банки мають право перевищувати визначені в додатку до Правил з організації захисту приміщень банків в Україні, затверджених постановою Правління Національного банку України від 10 лютого 2016 року № 63 (зі змінами), максимальні обсяги готівки та/або інших цінностей, що зберігаються в сховищі та сейфі, що використовується як сховище.

(доповнено новим пунктом 9¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 21 березня 2022 року № 58)

10. НБУ здійснює підкріплення готівкою без обмежень. Підкріплення банків іншими цінностями (пам'ятними та інвестиційними монетами України, сувенірною продукцією) здійснюється на підставі відповідних нормативно-правових актів Національного банку України.

(пункт 10 зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 20 травня 2022 року № 102)

11. НБУ здійснює бланкове рефінансування банків для підтримки ліквідності без обмежень по сумі терміном до 1 року з можливістю пролонгації ще на 1 рік.

12. Уповноваженим установам забороняється здійснювати торгівлю валютними цінностями (уключаючи операції за дорученням клієнтів), крім випадків:

(абзац перший пункту 12 у редакції постанови Правління Національного банку України від 08 березня 2022 року № 44)

1) продажу клієнтами іноземної валюти в готівковій/безготівковій формі банкам, а також в готівковій формі небанківським фінансовим установам та оператору поштового зв'язку;

(підпункт 1 пункту 12 зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68, від 14 квітня 2022 року № 71)

1¹) купівлі клієнтами банківських металів з фізичною поставкою у філіях, відділеннях банків, які розташовані на територіях, що перебувають під загрозою окупації державою-агресором/державою-окупантом (за наявності банківських металів у касі філії/відділення банку). Рішення про здійснення таких операцій

приймається керівником банку та може делегуватися керівникові філії/відділення банку;

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 1¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 08 березня 2022 року № 44, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 14 квітня 2022 року № 71)

1²) купівлі клієнтами – фізичними особами іноземної валюти в готівковій формі.

Уповноважені установи здійснюють операції з продажу клієнтам іноземної валюти в готівковій формі в межах суми, яка визначається як сума двох таких складових:

обсяг перевищення купівлі готівкової іноземної валюти над обсягом її продажу за всіма іноземними валютами, що розраховується починаючи з 13 квітня 2022 року та протягом наступних операційних/робочих днів;

50% від обсягу купівлі безготівкової іноземної валюти у фізичних осіб за всіма іноземними валютами, що розраховується починаючи з 13 квітня 2022 року та протягом наступних операційних/робочих днів.

Сума складових розраховується в доларовому еквіваленті, який обраховується на підставі офіційного курсу гривні до іноземних валют, встановленого Національним банком України на дату такого розрахунку;

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 1² згідно з постановою Правління Національного банку України від 14 квітня 2022 року № 71, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 14 червня 2022 року № 122, у редакції постанови Правління Національного банку України від 26 липня 2022 року № 159)

1³) продажу клієнтами – фізичними особами банкам банківських металів з фізичною поставкою/без фізичної поставки;

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 1³ згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 травня 2022 року № 96)

1⁴) продажу банком одній фізичній особі безготівкової іноземної валюти в обсязі, що не перевищує в еквіваленті 50 000 гривень на календарний місяць, для розміщення в цьому банку строкового вкладу (депозиту). Строк розміщення придбаних коштів на вкладному (депозитному) рахунку в банку має бути не менше трьох календарних місяців без права дострокового розірвання договору банківського вкладу та повернення такого вкладу (депозиту) фізичній особі до закінчення строку;

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 1⁴ згідно з постановою Правління Національного банку України від 21 липня 2022 року № 154)

2) торгівлі валютними цінностями, що здійснюється банками з Національним банком України, міжнародними фінансовими організаціями, членом яких є Україна, та міжнародними фінансовими організаціями, за договорами з якими Україна зобов'язалася забезпечувати правовий режим, що надається іншим міжнародним фінансовим організаціям (далі – МФО);

(підпункт 2 пункту 12 зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 14 липня 2022 року № 149, від 22 липня 2022 року № 157)

2¹) здійснення банком валютних операцій з обміну іноземної валюти з іноземними фінансовими установами;

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 2¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 22 липня 2022 року № 157, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 26 липня 2022 року № 159)

3) здійснення валютних операцій з обміну іноземної валюти в межах 1 групи Класифікатора іноземних валют та банківських металів, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 04 лютого 1998 року № 34 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 19 квітня 2016 року № 269) (зі змінами) (далі – Класифікатор), між банками (безготівкової іноземної валюти), банками за дорученням клієнтів (готівкової та безготівкової іноземної валюти);

(підпункт 3 пункту 12 зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 04 березня 2022 року № 36, у редакції постанови Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68)

4) купівлі іноземної валюти з метою проведення валютних операцій, визначених у пункті 14 цієї постанови (крім випадків, визначених у підпунктах 2³ та 9 пункту 14 цієї постанови). На такі випадки купівлі іноземної валюти не поширюються вимоги пункту 54 розділу V Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 02 січня 2019 року № 5 (зі змінами) (далі – Положення № 5);

(підпункт 4 пункту 12 зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 04 березня 2022 року № 36, від 22 квітня 2022 року № 81, від 09 травня 2022 року № 96)

5) купівлі банком іноземної валюти в іншого банку за курсом, визначеним згідно з вимогами абзацу другого/третього пункту 12¹ цієї постанови,

уключаючи випадки її подальшого продажу клієнту з метою проведення валютних операцій, наведених у пункті 14 цієї постанови;

(пункт 12 у редакції постанови Правління Національного банку України від 01 березня 2022 року № 30, зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 28 липня 2022 року № 161)

б) здійснення банком операцій на умовах “своп”:

з банками-резидентами та/або центральним контрагентом, який має право на провадження клірингової діяльності центрального контрагента відповідно до Закону України “Про ринки капіталу та організовані товарні ринки” та отримав ліцензію Національного банку України на здійснення розрахунків за валютними операціями на умовах “своп” та розрахунків в іноземній валюті за правочинами щодо облігацій внутрішньої державної позики України, номінованих в іноземній валюті (далі – ОВДП), а також інших валютних операцій, необхідних для здійснення/забезпечення таких розрахунків у межах клірингової діяльності центрального контрагента (далі – центральний контрагент);

з іншими клієнтами-резидентами з обміну іноземної валюти в межах 1 групи Класифікатора та/або з купівлі-продажу іноземної валюти, якщо перша частина операції передбачає купівлю банком у клієнта іноземної валюти;

(пункт 12 доповнено новим підпунктом б згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 березня 2022 року № 36, у редакції постанов Правління Національного банку України від 21 березня 2022 року № 58, від 04 квітня 2022 року № 68, від 14 липня 2022 року № 149)

б¹) здійснення банком операцій на умовах “своп” з іноземним банком-депозитарієм, що має рахунок у цінних паперах у Національному банку України, з купівлі-продажу іноземної валюти, якщо перша частина операції передбачає продаж банком іноземної валюти іноземному банку-депозитарію, що має рахунок у цінних паперах у Національному банку України;

(пункт 12 доповнено новим підпунктом б¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 14 червня 2022 року № 122)

7) купівлі клієнтами іноземної валюти на умовах “форвард” за форвардними договорами, укладеними до 23 лютого 2022 року (уключно). Куплена валюта має бути використана з урахуванням вимог пункту 14 цієї постанови та пункту 44 розділу IV Положення № 5;

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 7 згідно з постановою Правління Національного банку України від 21 березня 2022 року № 58)

8) купівлі іноземної валюти для забезпечення компенсаційних виплат під час довготермінового відрядження та забезпечення діяльності працівників

апаратів військових аташе та апаратів представників Міністерства оборони України при закордонних дипломатичних установах України;

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 8 згідно з постановою Правління Національного банку України від 24 березня 2022 року № 62)

9) купівлі іноземної валюти Фінансовим управлінням Генерального штабу Збройних Сил України для забезпечення діяльності Збройних Сил України;

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 9 згідно з постановою Правління Національного банку України від 26 березня 2022 року № 65)

10) реалізації пам'ятних та інвестиційних монет України, сувенірної продукції у філіях, відділеннях банків, якщо немає загрози життю та здоров'ю працівників і клієнтів;

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 10 згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68, у редакції постанови Правління Національного банку України від 20 травня 2022 року № 102)

11) купівлі державним авіаційним підприємством іноземної валюти на здійснення експлуатаційних витрат для забезпечення, організації та виконання повітряними суднами літерних авіаційних рейсів;

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 11 згідно з постановою Правління Національного банку України від 14 квітня 2022 року № 71)

12) купівлі іноземної валюти резидентом для покриття акредитиву, відкритого банком-емітентом на користь нерезидента за операцією, визначеною в підпункті 2 пункту 14 цієї постанови;

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 12 згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 травня 2022 року № 96)

13) купівлі іноземної валюти державними органами, уповноваженими згідно із законодавством України здійснювати оперативно-розшукову, контррозвідувальну, розвідувальну діяльність або досудове розслідування;

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 13 згідно з постановою Правління Національного банку України від 14 червня 2022 року № 122, у редакції постанови Правління Національного банку України від 07 липня 2022 року № 142)

14) купівлі іноземної валюти суб'єктами господарювання-резидентами (юридичними особами та фізичними особами-підприємцями) з метою забезпечення витрат на відрядження працівників за кордон виключно для оплати добових витрат у розмірі, що не перевищує 80 євро (в еквіваленті, який розраховується на підставі офіційного курсу гривні до іноземних валют, встановленого Національним банком України на дату здійснення операції), витрат на проживання та транспортних витрат (з документальним

підтвердженням розрахунку зазначених витрат на одну особу) для зарахування на поточний рахунок в іноземній валюті цього суб'єкта господарювання, операції за яким здійснюються з використанням корпоративного (бізнесового) електронного платіжного засобу.

(пункт 12 доповнено новим підпунктом 14 згідно з постановою Правління Національного банку України від 05 серпня 2022 року № 172)

12¹. Уповноважені установи здійснюють операції з купівлі за дорученням клієнтів (які дозволені підпунктами 1 та 4 пункту 12 цієї постанови) та продажу безготівкової іноземної валюти:

(абзац перший пункту 12¹ у редакції постанови Правління Національного банку України від 01 березня 2022 року № 30)

в доларах США – за курсом, що може відхилитися не більше ніж на 1% від офіційного курсу Національного банку України, який діє в день здійснення операції;

(абзац другий пункту 12¹ зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 01 березня 2022 року № 30)

в інших іноземних валютах – за курсом, що може відхилитися не більше ніж на 1% від курсу, який визначається на підставі офіційного курсу гривні до долара США, що діє в день здійснення операції, а також інформації про поточні курси іноземних валют до долара США (або долара США до іноземних валют) на міжнародних валютних ринках, які отримуються через торгівельно-інформаційні системи на момент здійснення операції.

(абзац третій пункту 12¹ зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 01 березня 2022 року № 30, від 21 березня 2022 року № 58)

(доповнено новим пунктом 12¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 24 лютого 2022 року № 21)

12². Уповноважені установи здійснюють купівлю та продаж готівкової іноземної валюти за курсом, установленим уповноваженою установою.

(доповнено новим пунктом 12² згідно з постановою Правління Національного банку України від 01 березня 2022 року № 30, у редакції постанов Правління Національного банку України від 14 квітня 2022 року № 71, від 20 травня 2022 року № 102, від 05 серпня 2022 року № 172)

12³. Виключено.

(доповнено новим пунктом 12³ згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 березня 2022 року № 36, виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 21 липня 2022 року № 154)

12⁴. Банки-емітенти для списання/зарахування з рахунку/на рахунок клієнта коштів за операціями, здійсненими з використанням електронних платіжних засобів, якщо валюта, в якій проводиться міжбанківський переказ, не збігається з валютою рахунку клієнта, використовують курс гривні до іноземної валюти, установлений банком-емітентом, який діє в день відображення банком операції.

(доповнено новим пунктом 12⁴ згідно з постановою Правління Національного банку України від 29 квітня 2022 року № 88, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 20 травня 2022 року № 102, у редакції постанови Правління Національного банку України від 05 серпня 2022 року № 172)

12⁵. Банкам забороняється укладати деривативні контракти грошового ринку (крім свопів), на підставі яких виникають обов'язки в сторін цього контракту щодо купівлі, продажу іноземної валюти/банківських металів за гривню, а також деривативні контракти грошового ринку (крім свопів), базовим показником яких є курс іноземної валюти до гривні, валютний індекс (курси декількох валют), виражений в гривні, ціна на банківські метали – у гривні.

(доповнено новим пунктом 12⁵ згідно з постановою Правління Національного банку України від 29 квітня 2022 року № 88)

12⁶. Національний банк України на період дії цієї постанови встановлює ліміти відкритої валютної позиції та доводить їх відома банків не пізніше ніж за два дні до дати введення їх у дію.

(доповнено новим пунктом 12⁶ згідно з постановою Правління Національного банку України від 29 квітня 2022 року № 88)

12⁷. Національний банк України з 04 травня 2022 року встановлює для банків такі ліміти відкритої валютної позиції:

1) ліміт загальної довгої відкритої валютної позиції банку (Л13-1) – не більше 5%;

2) ліміт загальної короткої відкритої валютної позиції банку (Л13-2) – не більше 5%.

(доповнено новим пунктом 12⁷ згідно з постановою Правління Національного банку України від 29 квітня 2022 року № 88)

12⁸. Банк, який працює згідно з графіком приведення загальної довгої відкритої валютної позиції банку до встановленого значення ліміту Л13-1 та/або графіком приведення загальної короткої відкритої валютної позиції банку до встановленого значення ліміту Л13-2, за потреби протягом трьох місяців із дати припинення або скасування воєнного стану в Україні подає до Національного банку України оновлений план заходів та/або графік щодо усунення такого перевищення з урахуванням розмірів лімітів відкритої валютної позиції банку, установлених у пункті 12⁷ цієї постанови.

(додовнено новим пунктом 12⁸ згідно з постановою Правління Національного банку України від 29 квітня 2022 року № 88)

12⁹. Клієнт-резидент зобов'язаний куплену з 11 липня 2022 року іноземну валюту в установленому порядку через банк використати не пізніше ніж за два робочих дні після дня її зарахування на його поточний рахунок на потреби, зазначені в заяві про купівлю іноземної валюти.

(додовнено новим пунктом 12⁹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 07 липня 2022 року № 142)

12¹⁰. Вимоги пункту 12⁹ цієї постанови не поширюються на іноземну валюту, куплену:

1) резидентами для проведення мобілізаційних та інших заходів (потреб), визначених законами України, що регулюють відносини у сферах забезпечення національної безпеки та оборони;

2) державними органами згідно з підпунктом 13 пункту 12 цієї постанови;

3) Державною казначейською службою України;

4) на підставі окремих дозволів (рішень) Національного банку України, що приймаються відповідно до підпункту 6 пункту 14 цієї постанови.

(додовнено новим пунктом 12¹⁰ згідно з постановою Правління Національного банку України від 07 липня 2022 року № 142)

13. Установити та зафіксувати офіційний курс гривні до долара США на рівні 36,5686 гривні за один долар США починаючи з 9.00 21 липня 2022 року.

(пункт 13 у редакції постанови Правління Національного банку України від 21 липня 2022 року № 154)

13¹. Офіційний курс гривні до інших іноземних валют та спеціальних прав запозичення установлювати, а облікову ціну банківських металів розраховувати відповідно до вимог Положення про встановлення офіційного курсу гривні до іноземних валют та розрахунку довідкового значення курсу гривні до долара США й облікової ціни банківських металів, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 10 грудня 2019 року № 148 (зі змінами), з використанням офіційного курсу гривні до долара США, зазначеного в пункті 13 цієї постанови.

Офіційний курс гривні до іноземних валют, установлений Національним банком України 31 січня 2022 року відповідно до переліку іноземних валют, до яких Національний банк України один раз на місяць встановлює офіційний курс гривні, діє до 31 березня 2022 року (включно).

Офіційний курс гривні до іноземних валют (крім долара США), установлений Національним банком України 20 липня 2022 року відповідно до переліку іноземних валют, до яких Національний банк України щоденно встановлює офіційний курс гривні, діє впродовж усього дня 21 липня 2022 року.

Облікова ціна банківських металів, розрахована Національним банком України 20 липня 2022 року відповідно до переліку банківських металів, до яких Національний банк України щоденно розраховує облікову ціну, діє впродовж усього дня 21 липня 2022 року.

(пункт 13¹ доповнено двома новими абзацами згідно з постановою Правління Національного банку України від 21 липня 2022 року № 154)

13². Національний банк України до прийняття окремого рішення припиняє розрахунок довідкового значення курсу гривні до долара США.

(пункт 13 замінено трьома новими пунктами 13–13² згідно з постановою Правління Національного банку України від 21 березня 2022 року № 58)

13³. Національний банк України до 29 квітня 2022 року затверджує та оприлюднює на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку України переліки:

1) іноземних валют, до яких Національний банк України щоденно встановлює офіційний курс гривні;

2) іноземних валют, до яких Національний банк України один раз на місяць встановлює офіційний курс гривні;

3) банківських металів, до яких Національний банк України щоденно розраховує облікову ціну.

(доповнено новим пунктом 13³ згідно з постановою Правління Національного банку України від 22 квітня 2022 року № 81)

13⁴. Національний банк України визначає особливості встановлення офіційного курсу гривні до тих іноземних валют, які переходять з/до переліку іноземних валют, до яких Національний банк України щоденно встановлює офіційний курс гривні, до/з переліку іноземних валют, до яких Національний банк України один раз на місяць встановлює офіційний курс гривні, та оприлюднює їх одночасно з переліками, зазначеними в пункті 13³ цієї постанови.

(доповнено новим пунктом 13⁴ згідно з постановою Правління Національного банку України від 22 квітня 2022 року № 81)

14. Уповноваженим установам забороняється здійснювати транскордонний переказ валютних цінностей з України/переказ коштів на кореспондентські рахунки банків-нерезидентів у гривнях/іноземній валюті,

відкриті в банках-резидентах, включаючи перекази, що здійснюються за дорученням клієнтів, крім випадків здійснення:

(абзац перший пункту 14 у редакції постанови Правління Національного банку України від 21 березня 2022 року № 58)

1) власних операцій банків (включаючи розрахунки з міжнародними платіжними системами), за винятком переказів коштів з метою надання банками кредитів нерезидентам (крім кредитів іноземним фінансовим установам). Проведення розрахунків за документарними та резервними акредитивами/гарантіями/контргарантіями, відкритими (підтвердженими, наданими) із 24 лютого 2022 року, забороняється, крім випадків, коли такі розрахунки здійснюються з метою проведення операцій клієнтів банків, визначених у підпунктах 2–6 пункту 14 цієї постанови, та/або з метою забезпечення виконання зобов'язань за договорами щодо експорту товарів. Банки-позичальники здійснюють переказ коштів за власними операціями з погашення ними кредитів, позик за договорами з нерезидентами з урахуванням обмежень, установлених у пункті 19² цієї постанови;

(підпункт 1 пункту 14 у редакції постанови Правління Національного банку України від 08 березня 2022 року № 44, зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 14 квітня 2022 року № 71, від 20 травня 2022 року № 102, від 14 червня 2022 року № 122)

2) переказів резидентами за операціями з імпорту товарів [продукції, послуг, робіт, прав інтелектуальної власності та інших немайнових прав, призначених для продажу (оплатної передачі)], зазначених у постанові Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2022 року № 153 “Про окремі питання щодо забезпечення здійснення імпорту” (зі змінами), за умови, якщо поставка товарів за такими операціями здійснена/здійснюється після 23 лютого 2021 року;

(підпункт 2 пункту 14 зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 22 квітня 2022 року № 81, у редакції постанови Правління Національного банку України від 07 липня 2022 року № 142)

2¹) валютних операцій резидентів з виконання зобов'язань, які забезпечені державною гарантією;

(пункт доповнено новим підпунктом 2¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 21 березня 2022 року № 58)

2²) переказу коштів з метою виконання зобов'язань резидента перед нерезидентом за укладеним між ними договором купівлі-продажу товарів за умови, якщо такий переказ здійснюється за рахунок коштів, одержаних за кредитом (позикою) від МФО або за субкредитом від держави, для фінансування якого держава залучила кредит (позику) від МФО;

(пункт доповнено новим підпунктом 2² згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 травня 2022 року № 96)

2³) операцій з повернення нерезиденту попередньої оплати (авансового платежу), отриманої(ого) резидентом на його поточний рахунок у банку в Україні після 23 лютого 2022 року за укладеним з нерезидентом договором з купівлі-продажу товару, у зв'язку з невиконанням резидентом зобов'язань за цим договором;

(пункт доповнено новим підпунктом 2³ згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 травня 2022 року № 96)

3) валютних операцій МФО, включаючи представництва МФО, а також валютних операцій резидентів та нерезидентів з переказу коштів в іноземній/національній валюті з метою розрахунків з МФО або з його представництвом;

4) валютних операцій резидентами та нерезидентами для проведення мобілізаційних та інших заходів (потреб), визначених законами України, що регулюють відносини у сферах забезпечення національної безпеки та оборони;

5) операцій з оплати витрат на лікування в медичних закладах іноземної держави, оплати витрат на транспортування хворих, оплати витрат, пов'язаних зі смертю громадян за кордоном (транспортні витрати та витрати на поховання), включаючи операції зі здійснення страхових виплат (страхових відшкодувань) за договорами страхування осіб, які виїжджають за кордон, на рахунки асистуючих компаній-нерезидентів;

(підпункт 5 зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 21 березня 2022 року № 58, у редакції постанови Правління Національного банку України від 22 квітня 2022 року № 81)

5¹) операцій з перерахування коштів за навчання на рахунки навчальних закладів іноземної держави;

(пункт доповнено новим підпунктом 5¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 22 квітня 2022 року № 81)

5²) операцій з перерахування коштів для виплати аліментів;

(пункт доповнено новим підпунктом 5² згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 травня 2022 року № 96)

б) на підставі окремих дозволів (рішень) Національного банку України, що приймаються на підставі звернень Кабінету Міністрів України, міністерств, Ради національної безпеки і оборони України, Служби безпеки України, підписаних керівником державного органу або особою, яка виконує його обов'язки.

Звернення має містити:

клопотання відповідного органу, зазначеного в абзаці першому підпункту 6 пункту 14 цієї постанови, до Національного банку України з проханням дозволити проведення відповідної валютної операції;

найменування юридичної особи;

обґрунтування, підстави для проведення кожної операції з огляду на важливість її здійснення цією юридичною особою для інтересів держави під час дії воєнного стану;

суму операції;

контрагента операції;

найменування банку, через який проводитиметься така операція.

Для розгляду питання про видачу окремого дозволу (рішення) до Національного банку України засобами електронної пошти обслуговуючим банком юридичної особи, яка зазначена в зверненні, подається також повідомлення (лист) з інформацією про кінцевих бенефіціарних власників такої юридичної особи, отриманою обслуговуючим банком у результаті здійснення належної перевірки такого клієнта відповідно до вимог законодавства України;

*(підпункт 6 у редакції постанов Правління
Національного банку України від 09 травня 2022 року № 96,
від 21 липня 2022 року № 154)*

7) переказів на користь дипломатичних представництв, консульських установ України за кордоном для їх утримання та виконання представницьких функцій, а також переказів на користь працівників апаратів військових аташе та апаратів представників Міністерства оборони України при закордонних дипломатичних установах України;

*(підпункт 7 зі змінами, внесеними постановами Правління Національного
банку України від 24 березня 2022 року № 62,
від 14 квітня 2022 року № 71)*

*(пункт 14 у редакції постанови Правління Національного банку України
від 24 лютого 2022 року № 21)*

8) розрахунків (оплати вартості товарів, робіт та послуг) за кордоном з використанням електронних платіжних засобів (за винятком розрахунків, що здійснюються з використанням коду категорії торговця 6211):

на суму в еквіваленті до 100 000 гривень включно на календарний місяць з усіх рахунків клієнта банку, відкритих у національній валюті;

без обмеження суми з усіх рахунків клієнта банку, відкритих в іноземній валюті.

Вимога абзацу другого підпункту 8 пункту 14 цієї постанови не поширюється на клієнтів банку – суб'єктів господарювання, що здійснюють перевезення вантажів у міжнародних сполученнях на підставі документів, що надають право на здійснення міжнародних перевезень;

*(пункт 8 доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління
Національного банку України від 05 серпня 2022 року № 172)*

(пункт доповнено новим підпунктом 8 згідно з постановою Правління Національного банку України від 01 березня 2022 року № 30, підпункт 8 у редакції постанов Правління Національного банку України від 21 березня 2022 року № 58, від 09 травня 2022 року № 96, від 21 липня 2022 року № 154)

9) на суму в еквіваленті до 100 000 гривень уключно на календарний місяць з усіх рахунків фізичної особи – клієнта банку, відкритих в іноземній валюті, переказів на рахунки фізичних осіб з використанням реквізитів електронних платіжних засобів платника та отримувача (р2р-переказів) та розрахунків, здійснених з використанням електронних платіжних засобів, для оплати операцій з активами, які безпосередньо конвертуються (обмінюються) на грошові кошти та відповідно до правил та/або інших внутрішніх документів міжнародних платіжних систем належать до операцій “квазікеш” (англійською мовою quasi cash). До таких операцій, зокрема, але не виключно, належать: купівля криптовалют, поповнення електронних гаманців, купівля подарункових сертифікатів, перекази на користь букмекерських компаній, оплата дорожніх чеків. Коди категорій торговців, що можуть використовуватися для таких операцій, зокрема, але не виключно, такі: 4829; 6012; 6050; 6051; 6534; 6539; 6540; 7800; 7801; 7802; 7995;

(пункт доповнено новим підпунктом 9 згідно з постановою Правління Національного банку України від 21 березня 2022 року № 58, зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 20 квітня 2022 року № 78, від 09 травня 2022 року № 96)

9¹) на суму в еквіваленті до 30 000 гривень уключно на календарний місяць з усіх рахунків фізичної особи – клієнта банку, відкритих у національній валюті, переказів на рахунки фізичних осіб із використанням реквізитів електронних платіжних засобів платника та отримувача (р2р-переказів), які ініційовані за допомогою системи дистанційного обслуговування банку або платіжного застосунку банку;

(пункт доповнено новим підпунктом 9¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 20 квітня 2022 року № 78, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 21 липня 2022 року № 154)

10) розрахунків національного оператора поштового зв'язку, небанківських фінансових установ, які є прямими учасниками міжнародних карткових платіжних систем, за зобов'язаннями перед цими платіжними системами;

(пункт доповнено новим підпунктом 10 згідно з постановою Правління Національного банку України

*від 21 березня 2022 року № 58,
у редакції постанови Правління Національного банку України
від 04 квітня 2022 року № 68)*

11) переказів на користь представництв і філій за кордоном юридичних осіб, у статутному капіталі яких державі прямо або опосередковано належить частка в розмірі 100 відсотків, згідно з кошторисом на утримання або робочою програмою та бюджетом з урахуванням обмежень, установлених у пункті 17 цієї постанови;

*(пункт доповнено новим підпунктом 11 згідно з постановою Правління
Національного банку України
від 04 квітня 2022 року № 68)*

12) операції з переказу іноземної валюти, що ініціюється з метою сприяння підвищенню обороноздатності України фізичною особою, яка не є суб'єктом господарської діяльності, за товари, які класифікуються за такими кодами УКТЗЕД згідно із Законом України "Про Митний тариф України": 8507, 6211 43 90 00, 6506 10 80 00, 61–62, 6403–6405, 3926, 6217, 9005 10 00 00, 9005 80 00 00, 8802 20 00 00, 8802 30 00 00, 9404 30 00 00, 3926 90 92 90, 30, 8517, 8525, якщо сума такої операції/операцій на календарний місяць в еквіваленті є меншою, ніж 400 000 гривень (за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату здійснення операції);

*(пункт доповнено новим підпунктом 12 згідно з постановою Правління
Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68,
зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку
України від 21 липня 2022 року № 154,
від 05 серпня 2022 року № 172)*

13) переказу за кордон іноземної валюти для виплати відповідно до законодавства України та міжнародних договорів України пенсій з урахуванням обмежень, установлених у пункті 17 цієї постанови;

*(пункт доповнено новим підпунктом 13 згідно з постановою Правління
Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68,
у редакції постанови Правління Національного банку України
від 16 червня 2022 року № 125)*

14) розрахунків значущих операторів послуг платіжної інфраструктури з нерезидентами для забезпечення виконання функцій у міжнародних карткових платіжних системах;

*(пункт доповнено новим підпунктом 14 згідно з постановою Правління
Національного банку України
від 04 квітня 2022 року № 68)*

15) переказу Фондом гарантування вкладів фізичних осіб коштів з метою забезпечення виконання ним функцій, визначених законодавством України;

(пункт доповнено новим підпунктом 15 згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68, у редакції постанови Правління Національного банку України від 19 травня 2022 року № 101)

16) операцій з оплати страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) або страхових виплат (страхових відшкодувань) за договорами перестраховування іноземним ядерним пулам (або уповноваженим особам за дорученням таких пулів), які здійснюються уповноваженим страховиком за дорученням членів об'єднання “Ядерний страховий пул”;

(пункт доповнено новим підпунктом 16 згідно з постановою Правління Національного банку України від 22 квітня 2022 року № 81)

17) операцій з оплати Моторним (транспортним) страховим бюро України страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) за договорами перестраховування, операцій з оплати страхових виплат (страхових відшкодувань) або вимог щодо компенсації таких виплат Моторним (транспортним) страховим бюро України за договорами міжнародного страхування “Зелена картка”;

(пункт доповнено новим підпунктом 17 згідно з постановою Правління Національного банку України від 22 квітня 2022 року № 81)

18) операцій з оплати страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) або страхових виплат (страхових відшкодувань) за договорами перестраховування, укладеними з перестраховиками-нерезидентами, щодо передачі ризиків цивільної авіації відповідно до Повітряного кодексу України за умови наявності підтвердження від Державної авіаційної служби України, що відповідні повітряні судна продовжують польоти у відкритому повітряному просторі, мають діючі свідоцтва льотної придатності та про наявність чинного сертифіката експлуатанта повітряного судна;

(пункт доповнено новим підпунктом 18 згідно з постановою Правління Національного банку України від 22 квітня 2022 року № 81)

19) операцій з оплати страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) за договорами перестраховування, укладеними з перестраховиками-нерезидентами, якими передбачено відшкодування збитків, пов'язаних з експлуатацією, відновленням, пошкодженням, знищенням та/або втратою майна телекомунікаційних мереж та телекомунікаційної інфраструктури на території України, уключаючи ті, що заподіяні внаслідок війни;

(пункт доповнено новим підпунктом 19 згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 травня 2022 року № 91)

20) переказів фізичними особами-нерезидентами іноземної валюти, купленої за кошти, одержані в разі загибелі військовослужбовця, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2022 року № 168 “Питання

деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану” (зі змінами);

(пункт доповнено новим підпунктом 20 згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 травня 2022 року № 96)

21) переказу іноземному інвестору/нерезиденту коштів, отриманих у зв'язку з проведеною після 01 квітня 2023 року виплатою погашення/сплатою доходу за облігаціями внутрішньої державної позики України згідно з умовами їх розміщення (емісії);

(пункт доповнено новим підпунктом 21 згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 травня 2022 року № 96)

22) переказу Центральним депозитарієм цінних паперів коштів на власний рахунок, відкритий в іноземному банку-депозитарії, з метою оплати послуг цього іноземного банку-депозитарію.

(пункт доповнено новим підпунктом 22 згідно з постановою Правління Національного банку України від 14 червня 2022 року № 122)

23) переказу коштів в іноземній валюті з кореспондентських рахунків банків-нерезидентів в іноземній валюті, відкритих у банках-резидентах;

(пункт доповнено новим підпунктом 23 згідно з постановою Правління Національного банку України від 22 липня 2022 року № 157)

24) переказу резидентами (юридичними особами, фізичними особами – суб'єктами підприємницької діяльності) коштів з метою здійснення розрахунків за договорами лізингу транспортних засобів, оренди автотранспорту;

(пункт доповнено новим підпунктом 24 згідно з постановою Правління Національного банку України від 22 липня 2022 року № 157, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 26 липня 2022 року № 159)

25) розрахунків у межах проектів/програм міжнародної технічної допомоги/прикордонного співробітництва, що фінансуються Європейським Союзом;

(пункт доповнено новим підпунктом 25 згідно з постановою Правління Національного банку України від 28 липня 2022 року № 161)

26) переказу коштів, отриманих дипломатичними представництвами, консульськими установами іноземних держав в Україні за надані консульські послуги в Україні;

(пункт доповнено новим підпунктом 26 згідно з постановою Правління Національного банку України від 05 серпня 2022 року № 172)

27) переказу дипломатичними представництвами, консульськими установами іноземних держав і представництвами міжнародних організацій в

Україні, акредитованих Міністерством закордонних справ України, для виконання ними своїх зобов'язань та/або повернення невикористаних коштів. Такий переказ здійснюється за рахунок отриманих коштів на їх фінансування.

(пункт доповнено новим підпунктом 27 згідно з постановою Правління Національного банку України від 05 серпня 2022 року № 172)

14¹. Уповноважені установи здійснюють валютний нагляд за валютним операціями, що дозволені підпунктами 1, 2¹, 3, 4, 6, 7 пункту 14 цієї постанови, в спрощеному вигляді без проведення додаткового аналізу документів (інформації) про валютні операції, джерела походження коштів, що використовуються для їх проведення, та інших заходів, передбачених Положенням про порядок здійснення уповноваженими установами аналізу та перевірки документів (інформації) про валютні операції, затвердженим постановою Правління Національного банку України від 02 січня 2019 року № 8 (зі змінами).

(доповнено новим пунктом 14¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 01 березня 2022 року № 30, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68)

14². Виключено.

(доповнено новим пунктом 14² згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 березня 2022 року № 36, виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 13 березня 2022 року № 51)

14². Граничні строки розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів становлять 180 календарних днів та застосовуються до операцій, здійснених з 05 квітня 2022 року.

(доповнено новим пунктом 14² згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68, зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 07 червня 2022 року № 113, від 07 липня 2022 року № 142)

14³. Граничні строки розрахунків, зазначені в пункті 14² цієї постанови:

1) не поширюються на операцію з експорту, імпорту товарів (уключаючи незавершені розрахунки за операцією), сума якої (в еквіваленті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату здійснення операції) є меншою, ніж розмір, передбачений статтею 20 Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” (далі – незначна сума), крім дроблення операцій з експорту товарів або дроблення валютних операцій;

2) застосовуються з урахуванням установлених Національним банком України за поданням Кабінету Міністрів України відповідно до абзацу другого частини першої статті 13 Закону України “Про валюту і валютні операції” винятків та (або) особливостей для окремих товарів та (або) галузей економіки.

(доповнено новим пунктом 14³ згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68)

14⁴. Розрахунки за операціями резидентів з експорту та імпорту товарів здійснюються не пізніше строку, визначеного в пункті 14² цієї постанови, з урахуванням вимог пункту 14³ цієї постанови в повному обсязі, з урахуванням вимог пункту 14³ цієї постанови стосовно операцій з експорту, імпорту товарів у незначній сумі (уключаючи незавершені розрахунки за операцією). Грошові кошти від нерезидента за операціями резидента з експорту товарів підлягають зарахуванню на рахунок резидента в банку в Україні.

(доповнено новим пунктом 14⁴ згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68)

14⁵. Банк відповідно до внутрішніх положень має право прийняти рішення щодо незастосування обмеження, зазначеного в абзаці другому підпункту 8 пункту 14 цієї постанови, до розрахунків фізичних осіб, які не є суб'єктами господарської діяльності та займаються волонтерською діяльністю (далі – волонтер), щодо купівлі ними товарів (продукції), які класифікуються за такими кодами УКТЗЕД згідно із Законом України “Про Митний тариф України”: 8507, 6211 43 90 00, 6506 10 80 00, 61–62, 6403–6405, 3926, 6217, 9005 10 00 00, 9005 80 00 00, 8802 20 00 00, 8802 30 00 00, 9404 30 00 00, 3926 90 92 90, 30, 8517, 8525, за умови дотримання одночасно таких вимог:

1) операції за рахунком волонтера є типовими для цієї фізичної особи та обсяг операцій, що здійснювалися за рахунком/рахунками волонтера, перевищував 100 000 гривень на календарний місяць до 21 липня 2022 року;

2) подання до банку листа від державного органу/військової частини щодо співпраці з волонтером та замовлення товарів (продукції) відповідного призначення, якщо сума такої операції/операцій на календарний місяць в еквіваленті перевищує 400 000 гривень (за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату здійснення операції);

3) надання орієнтовної вартості (розрахунку) товару (продукції) та строків виконання замовлення;

4) інформування волонтером банку щодо збору коштів для здійснення розрахунків [оплата вартості товару (продукції)].

Наявність у банку інформації з відкритих джерел щодо недобросовісної практики діяльності волонтера може бути підставою для відмови банку надалі проводити такі операції в обсязі, що перевищує суму, визначену в абзаці другому підпункту 8 пункту 14 цієї постанови.

Банк надає Національному банку України інформацію про операції волонтерів за його запитом.

(доповнено новим пунктом 14⁵ згідно з постановою Правління Національного банку України від 05 серпня 2022 року № 172)

15. Зупинити здійснення обслуговуючими банками видаткових операцій за рахунками резидентів Російської Федерації/Республіки Білорусь, за рахунками юридичних осіб (крім банків), кінцевими бенефіціарними власниками яких є резиденти Російської Федерації/Республіки Білорусь, за винятком здійснення на території України:

1) переказу коштів з таких рахунків на спеціальний рахунок Національного банку України для збору коштів на підтримку Збройних Сил України та/або на рахунки Кабінету Міністрів України, міністерств та інших державних органів України;

2) соціальних виплат, виплат заробітної плати, оплати комунальних послуг, сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів;

(пункт 15 у редакції постанов Правління Національного банку України від 04 березня 2022 року № 36, від 08 березня 2022 року № 44)

3) видаткових операцій з таких рахунків фізичних осіб – резидентів Російської Федерації та Республіки Білорусь, що містяться в переліках Служби безпеки України та/або державних органів України, попередньо погоджених Службою безпеки України, щодо можливості здійснення банками таких операцій (далі – Переліки);

(пункт доповнено новим підпунктом 3 згідно з постановою Правління Національного банку України від 26 березня 2022 року № 65)

4) продажу безготівкової іноземної валюти, крім російських рублів та білоруських рублів;

(пункт доповнено новим підпунктом 4 згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68)

5) сплати банку комісій та інших платежів за здійснення банком операцій з надання банківських та інших фінансових послуг, а також з метою виконання власних зобов'язань за кредитними договорами (уключаючи проценти) перед банками;

(пункт доповнено новим підпунктом 5 згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68, зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України

від 22 квітня 2022 року № 81)

б) переказу коштів на інші власні поточні рахунки таких осіб, відкриті в банках на території України (крім коштів у російських рублях/білоруських рублях);

(пункт доповнено новим підпунктом 6 згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68)

7) страхових виплат шляхом оплати закладам охорони здоров'я вартості медико-санітарної, іншої допомоги, що була надана застрахованій особі такими закладами, у зв'язку із настанням страхового випадку за договорами добровільного страхування;

(пункт доповнено новим підпунктом 7 згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68)

8) страхового відшкодування шкоди життю, здоров'ю, майну потерпілих, заподіяної внаслідок настання страхового випадку за договорами обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів;

(пункт доповнено новим підпунктом 8 згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68, зі змінами, внесеними постановою Національного банку України від 09 травня 2022 року № 96)

9) сплати внесків до централізованих страхових резервних фондів Моторного (транспортного) страхового бюро України відповідно до Закону України "Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів;

(пункт доповнено новим підпунктом 9 згідно з постановою Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68)

10) виплати доходів, сум погашення грошовими коштами за випусками власних цінних паперів, оплати послуг депозитарних установ за здійснення такої виплати/погашення;

(пункт доповнено новим підпунктом 10 згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 травня 2022 року № 96)

11) страхових платежів за договорами обов'язкового та добровільного страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, а також добровільного страхування від нещасних випадків (на транспорті) та наземного транспорту на користь страховиків щодо транспортних засобів, переданих у фінансовий лізинг до 23 лютого 2022 року (включно);

(пункт доповнено новим підпунктом 11 згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 травня 2022 року № 96)

(пункт 15 доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 11 березня 2022 року № 48, абзац тринадцятий виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 травня 2022 року № 96)
(пункт 15 доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 26 березня 2022 року № 65, абзац чотирнадцятий виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 травня 2022 року № 96)

12) видаткових операцій з таких рахунків фізичних осіб – резидентів Російської Федерації/Республіки Білорусь, які є клієнтами банків України, у межах укладених договорів щодо реалізації зарплатних проєктів з військовими частинами Збройних Сил України та Національної гвардії України без окремого погодження зі Службою безпеки України.

(пункт доповнено новим підпунктом 12 згідно з постановою Правління Національного банку України від 14 червня 2022 року № 122)

15¹. Заборонити:

1) зарахування коштів на рахунки клієнтів фізичних осіб за переказами, ініційованими з використанням електронних платіжних засобів, емітованих учасниками (учасниками, що здійснюють свою діяльність на території Російської Федерації та Республіки Білорусь) міжнародних карткових платіжних систем (платіжних систем, які зареєстровані Національним банком України та відомості щодо яких унесені до Реєстру платіжних систем, систем розрахунків, учасників цих систем та операторів послуг платіжної інфраструктури);

(підпункт 1 пункту 15¹ у редакції постанови Правління Національного банку України від 05 серпня 2022 року № 172)

2) приймати в Україні електронні платіжні засоби (уключаючи перекази, здійснення розрахунків та видачу готівки), емітовані учасниками (учасниками, що здійснюють свою діяльність на території Російської Федерації та Республіки Білорусь) міжнародних карткових платіжних систем (платіжних систем, які зареєстровані Національним банком України та відомості щодо яких унесені до Реєстру платіжних систем, систем розрахунків, учасників цих систем та операторів послуг платіжної інфраструктури).

(підпункт 2 пункту 15² у редакції постанови Правління Національного банку України від 05 серпня 2022 року № 172)

(довповнено новим пунктом 15¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 01 березня 2022 року № 30)

15². Національний банк України приймає рішення щодо здійснення обслуговуючими банками видаткових операцій за рахунками юридичних осіб, зазначених у пункті 15 цієї постанови, на підставі відповідних звернень

(клопотань) державних органів України, які надаються у зв'язку зі здійсненням такими юридичними особами важливих функцій та/або надання важливих послуг, підписаних керівником державного органу або особою, яка його заміщує.

У зверненні (клопотанні) зазначаються:

- 1) найменування юридичної особи;
- 2) ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України;
- 3) найменування банку, в якому відкритий рахунок юридичній особі;
- 4) структура власності юридичної особи із зазначенням її кінцевих бенефіціарних власників та власників істотної участі (за наявності), які є резидентами Російської Федерації/Республіки Білорусь;
- 5) обґрунтування/підстави для проведення видаткових операцій під час дії воєнного стану з огляду на важливість діяльності юридичної особи з урахуванням критичної важливості такої діяльності.

(доповнено новим пунктом 15² згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 травня 2022 року № 96)

15³. Національний банк України надсилає обслуговуючим банкам Переліки, отримані від Служби безпеки України та/або державних органів України, для врахування та подальшого використання в роботі.

(доповнено новим пунктом 15³ згідно з постановою Правління Національного банку України від 09 травня 2022 року № 96)

16. Банкам-емітентам електронних грошей призупинити здійснення випуску електронних грошей, поповнення електронних гаманців електронними грошима, розповсюдження електронних грошей.

17. Уповноваженим установам забороняється здійснювати будь-які валютні операції:

- 1) з використанням російських рублів та білоруських рублів;
- 2) учасником яких є юридична або фізична особа, яка має місцезнаходження (zareєстрована/постійно проживає) в Російській Федерації або в Республіці Білорусь;
- 3) для виконання зобов'язань перед юридичними або фізичними особами, які мають місцезнаходження (zareєстрована/постійно проживає) в Російській Федерації або в Республіці Білорусь.

(доповнено новим пунктом 17 згідно з постановою Правління Національного банку України від 24 лютого 2022 року № 21)

17¹. Рекомендувати банкам в першу чергу здійснювати інкасацію суб'єктів господарювання сфери роздрібної торгівлі із дотриманням таких умов:

1) забезпечення супроводу бригад інкасації охороною силових структур з використанням вогнепальної зброї, у тому числі силами територіальної оборони;

2) за умови безвідмовного прийняття цим суб'єктом господарювання в оплату електронних платіжних засобів в усіх торговельних точках.

(доповнено новим пунктом 17¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 01 березня 2022 року № 30)

17². Заборони, визначені в пункті 17 цієї постанови, не поширюються на:

1) переказ коштів (крім російських рублів та білоруських рублів) на спеціальний рахунок Національного банку України для збору коштів на підтримку Збройних Сил України та/або на рахунки Кабінету Міністрів України, міністерств та інших державних органів України;

2) переказ коштів (крім російських рублів та білоруських рублів) на рахунки резидентів у банках за операціями з експорту товарів, повернення коштів за операціями з імпорту товарів. У разі надходження коштів із-за кордону в російських рублях/білоруських рублях за такими операціями банку дозволяється здійснити обмін цих коштів на міжнародному валютному ринку на іншу валюту (крім російських рублів/білоруських рублів) для її подальшого зарахування на рахунки клієнта;

3) переказ коштів (крім російських рублів та білоруських рублів) на території України з метою здійснення соціальних виплат, виплат заробітної плати, оплати комунальних послуг, сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів;

4) переказ коштів (крім російських рублів та білоруських рублів) за валютними операціями фізичних осіб, зазначених у підпунктах 3 та 12 пункту 15 цієї постанови;

(підпункт 4 пункту 17² зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 14 червня 2022 року № 122)

5) операції із зарахування надходжень коштів (уключаючи надходження коштів у російських рублях/білоруських рублях) із-за кордону на кореспондентський рахунок банку, відкритий в іншому банку на території України;

6) переказ коштів на території України з рахунку юридичної/фізичної особи, яка має місцезнаходження (zareєстрована/постійно проживає) у Російській

Федерації або в Республіці Білорусь [поточного, вкладного (депозитного) рахунку, рахунку умовного зберігання (ескроу)], на інший власний поточний рахунок такої особи (крім коштів у російських рублях/білоруських рублях);

7) операції з продажу на території України юридичною/фізичною особою, яка має місцезнаходження (zareєстрована/постійно проживає) у Російській Федерації або в Республіці Білорусь, безготівкової іноземної валюти, крім російських рублів та білоруських рублів;

(пункт 17² у редакції постанови Правління Національного банку України від 04 квітня 2022 року № 68)

8) переказ на території України гривні з метою сплати банку комісій та інших платежів за здійснення банком операцій з надання банківських та інших фінансових послуг, а також гривні/іноземної валюти (крім російських рублів та білоруських рублів) з метою виконання власних зобов'язань за кредитними договорами (уключаючи проценти) перед банками.

(пункт доповнено новим підпунктом 8 згідно з постановою Правління Національного банку України від 22 квітня 2022 року № 81)

18. Національний банк України щоденно проводить операції з купівлі та продажу доларів США з банками та МФО. Такі операції проводяться без обмеження суми на умовах тод (у період з 9.00 до 15.00) та на умовах том (починаючи з 15.00) через функціонали торговельно-інформаційних систем Refinitive та Bloomberg, або (за відсутності можливості використовувати функціонали торговельно-інформаційних систем Refinitive та Bloomberg) засобами телефонного зв'язку на умовах попередньої оплати з боку банку. Для здійснення операцій, визначених у пункті 18 цієї постанови, банку/МФО необхідно звернутися до Національного банку України через функціонали торговельно-інформаційних систем Refinitive та Bloomberg або засобами телефонного зв'язку (за номерами, які Національний банк України доведе до відома банків окремим повідомленням) із зазначенням обсягу продажу або купівлі доларів США, який має бути не меншим ніж 100 000 доларів США.

(абзац перший пункту 18 зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 04 березня 2022 року № 36, від 21 березня 2022 року № 58, від 09 травня 2022 року № 96)

Курс операції з:

1) купівлі Національним банком України у банків/МФО доларів США визначається на рівні офіційного курсу гривні до долара, що діє в день здійснення такої операції;

(підпункт 1 пункту 18 зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 21 березня 2022 року № 58)

2) продажу Національним банком України банкам/МФО доларів США визначається на рівні офіційного курсу гривні до долара США, що діє в день здійснення такої операції, збільшений на 1% та округлений до 4 знаків після коми.

*(підпункт 2 пункту 18 зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 21 березня 2022 року № 58)
(доповнено новим пунктом 18 згідно з постановою Правління Національного банку України від 24 лютого 2022 року № 21,
пункт 18 у редакції постанови Правління Національного банку України від 01 березня 2022 року № 30)*

Правління Національного банку України окремим рішенням може встановлювати інший, ніж зазначено в пункті 18 цієї постанови, порядок проведення операцій з купівлі та/або продажу доларів США з банками за операціями, які банки здійснюють для задоволення власних потреб, а також порядок визначення курсів за такими операціями. Правління Національного банку України в такому разі може визначити час для проведення операцій з банками щодо купівлі та/або продажу іноземної валюти для задоволення клієнтських заявок та для задоволення власних потреб банків.

(пункт 18 доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 21 липня 2022 року № 154)

18¹. Банк має право взяти участь у здійсненні операцій, визначених у пункті 18 цієї постанови, якщо банк упродовж 10 календарних днів, що передують дню звернення до Національного банку України, жодного разу не порушував визначений у підпункті 1 пункту 12⁷ цієї постанови ліміт загальної довгої відкритої валютної позиції банку (ЛІ3-1) або в разі прийняття окремого рішення Правлінням Національного банку України.

Банк має право взяти участь у здійсненні операцій на умовах том, визначених у пункті 18 цієї постанови, лише якщо такі операції здійснюються банком для задоволення потреб оборони України.

Вимоги абзацу першого пункту 18¹ цієї постанови не поширюються на випадки, якщо ліміт загальної довгої відкритої валютної позиції банку (ЛІ3-1) був порушений у зв'язку з коригуванням офіційного курсу гривні до долара США, що відбулося 21 липня 2022 року.

*(абзац перший пункту 18¹ зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 04 березня 2022 року № 36,
від 21 березня 2022 року № 58,
доповнено новим абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 22 липня 2022 року № 157,
пункт 18¹ у редакції постанови Правління Національного банку України від 09 травня 2022 року № 96)
(доповнено новим пунктом 18¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 01 березня 2022 року № 30)*

18². Національний банк України проводить операції з продажу безготівкової іноземної валюти за готівкову гривню з іноземними центральними банками з метою сприяння створенню умов для проведення іноземними фінансовими установами готівкових валютно-обмінних операцій з гривнею в країнах перебування українських біженців та запобігання надмірним курсовим коливанням за такими операціями. Порядок та умови проведення Національним банком України операцій з іноземними центральними банками з продажу безготівкової іноземної валюти за готівкову гривню визначаються окремими угодами, які укладаються Національним банком України з іноземними центральними банками.

(доповнено новим пунктом 18² згідно з постановою Правління Національного банку України від 18 березня 2022 року № 55)

19. Банки мають право здійснювати продаж клієнтам іноземної валюти за рахунок власної валютної позиції для виконання цими клієнтами власних зобов'язань за кредитними договорами (включаючи відсотки) перед банками.

(доповнено новим пунктом 19 згідно з постановою Правління Національного банку України від 24 лютого 2022 року № 21)

19¹. Центральний контрагент та банки мають право здійснювати грошові розрахунки за правочинами щодо ОВДП виключно у валюті номінальної вартості ОВДП.

(доповнено новим пунктом 19¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 21 березня 2022 року № 58, у редакції постанови Правління Національного банку України від 14 липня 2022 року № 149)

19². Банкам-позичальникам забороняється здійснювати:

1) погашення кредитів, позик, одержаних ними за договорами з нерезидентами (включаючи сплату процентів та інших платежів за такими договорами), раніше строку (найбільш віддаленої дати), що визначений умовами відповідного договору для своєчасного виконання такого платежу;

2) скорочення строків виконання ними боргових зобов'язань за кредитами, позиками, одержаними за договорами з нерезидентами.

(доповнено новим пунктом 19² згідно з постановою Правління Національного банку України від 14 квітня 2022 року № 71)

19³. Банкам забороняється:

1) здійснювати реструктуризацію заборгованості за кредитними договорами, укладеними ними з клієнтами-позичальниками (крім банків), шляхом зміни валюти виконання зобов'язання за банківським кредитом з іноземної валюти на гривні, крім реструктуризації за договорами про споживчий

кредит, наданий в іноземній валюті, що здійснюється згідно з пунктом 7 розділу IV Закону України “Про споживче кредитування”;

(підпункт 1 пункту 19³ зі змінами, внесеними постановою Правління Національного банку України від 22 липня 2022 року № 157)

2) надавати кредити в національній валюті з метою погашення клієнтом-позичальником банківських кредитів в іноземній валюті (уключаючи проценти та інші платежі за кредитним договором в іноземній валюті).

(доповнено новим пунктом 19³ згідно з постановою Правління Національного банку України від 20 травня 2022 року № 102)

20. ВИКЛЮЧЕНО.

(доповнено новим пунктом 20 згідно з постановою Правління Національного банку України від 24 лютого 2022 року № 21, пункт виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 01 березня 2022 року № 30)

20¹. Резиденти та нерезиденти мають право здійснювати операції з перерахування коштів в іноземній валюті на території України та із-за кордону на спеціальний рахунок Національного банку України для збору коштів на підтримку Збройних Сил України та/або на рахунки Кабінету Міністрів України, міністерств та інших державних органів України, а також благодійних фондів, цілями та сферами благодійної діяльності яких є сприяння обороноздатності та мобілізаційній готовності країни, підтримка Збройних Сил України та територіальної оборони України, соціальний захист, охорона здоров'я та інші нагальні питання захисту населення в умовах воєнного стану.

(доповнено новим пунктом 20¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 28 лютого 2022 року № 26, пункт 20¹ зі змінами, внесеними постановами Правління Національного банку України від 04 березня 2022 року № 36, від 08 березня 2022 року № 44)

20². Банки України на період дії воєнного стану під час відкриття рахунків здійснюють ідентифікацію і верифікацію військовослужбовців Збройних Сил України та осіб, які призиваються до Збройних Сил України й інших військових формувань на особливий період, а також для виконання робіт із забезпечення оборони держави (далі – військовослужбовець) на підставі військового квитка.

Поточний рахунок військовослужбовцю для отримання виплат грошового забезпечення відкривається банком на підставі заяви про відкриття рахунку в довільній формі. Між військовослужбовцем і банком укладається договір банківського рахунку.

(доповнено новим пунктом 20² згідно з постановою Правління Національного банку України від 08 березня 2022 року № 44)

20³. Національний банк України в разі наявності інформації, яка може свідчити про недотримання банком вимог цієї постанови, має право провести позапланову перевірку.

(доповнено новим пунктом 20³ згідно з постановою Правління Національного банку України від 14 червня 2022 року № 122)

20⁴. Національний банк України з метою перевірки відповідності залишків готівки даним бухгалтерського обліку, забезпечення банками повної схоронності готівки та вжиття банками належних заходів щодо збереження коштів в умовах воєнного стану має право провести позапланову перевірку банку, його відокремленого підрозділу (філії, відділення), філії іноземного банку, розташованої на території України, стосовно відповідності залишків готівки даним бухгалтерського обліку, забезпечення схоронності готівки та вжиття банками належних заходів щодо збереження коштів.

(доповнено новим пунктом 20⁴ згідно з постановою Правління Національного банку України від 28 липня 2022 року № 161)

21. Протягом дії воєнного стану інші нормативно-правові акти Національного банку України діють у частині, що не суперечать цій постанові.

(доповнено новим пунктом 21 згідно з постановою Правління Національного банку України від 24 лютого 2022 року № 21)

22. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступників Голови Національного банку України Ярослава Матузку, Юрія Гелетія та Олексія Шабана.

(слова замінено цифрами та словами згідно з постановою Правління Національного банку України від 26 березня 2022 року № 65)

23. Постанова набирає чинності з дня прийняття.

(слова замінено цифрами та словами згідно з постановою Правління Національного банку України від 26 березня 2022 року № 65)

Голова

Кирило Шевченко